

Posudek

na diplomovou práci Heleny Lišuchové „Jaderné zbraně a úloha Mezinárodní agentury pro atomovou energii“

Diplomová práce je zaměřena na činnost významné mezinárodní organizace, která se zabývá kontrolou nad dodržováním závazků v oblasti nešíření jaderných zbraní. Práce je členěna na úvod a pět částí. Celkový rozsah je 62 stran.

V úvodu diplomantka vymezuje zaměření své práce na kontrolní činnost Mezinárodní agentury pro atomovou energii, pokud jde o použití jaderného materiálu pro mírovou činnost a zabránění jeho zneužívání pro vojenské účely. V následující kapitole se zabývá jaderným odzbrojením a jaderným a radiologickým terorismem. Na str. 7 stručně vymezuje pojmy odzbrojení a omezení zbrojení. Při ústní obhajobě by bylo vhodné, kdyby diplomantka podrobněji rozebrala tyto pojmy a případně vymezila další termíny jako je kontrola zbrojení nebo regulace zbrojení s příslušnými příklady.

Další část je zaměřena na základní otázky Mezinárodní agentury pro atomovou energii (MAAE). V následující kapitole se autorka zabývá Smlouvou o nešíření jaderných zbraní z roku 1968, kontrola nad kterou je hlavním tématem diplomové práce. Pozornost věnuje i problémům spojeným s prováděním této Smlouvy, zejména pokud jde o otázky odstoupení KLDŘ. V této souvislosti by mohla diplomantka vyjádřit svůj vlastní názor na odstoupení KLDŘ od Smlouvy. Přínosné je v této kapitole srovnání Smlouvy o nešíření jaderných zbraní s Úmluvou o zákazu chemických zbraní z roku 1993. Na str. 22 konstatuje diplomantka možnost přijetí kolektivního opatření podle Úmluvy o zákazu chemických zbraní, v případě jejího porušení. Nevyjadřuje však o jaká opatření se jedná, při ústní obhajobě doporučuji, aby autorka vysvětlila.

Následující kapitola pojednává o kontrolní činnosti MAAE. Podrobně se autorka zaměřila na dohody o zárukách, které jsou státy nevlastnící jaderné zbraně povinny uzavřít s MAAE. V této kapitole se rovněž zmiňuje o porušování zárukových dohod a to konkrétně Íránem (str. 33 – 34). Při ústní obhajobě by měla diplomantka vyjádřit jaký je nejnovější vývoj pokud jde o Írán a jak hodnotí plnění jeho povinností. Na str. 34 a násl. se diplomantka zabývá dohodami o zárukách se státy, které nejsou stranou Smlouvy o nešíření jaderných zbraní (Indie, Pákistán, Izrael). Konstatuje, že tyto dohody umožňují pouze omezenou kontrolní činnost, v této souvislosti by měla vysvětlit, zda se kontrola vztahuje na všechna jaderná zařízení daných států. Tato část zahrnuje rovněž dohody MAAE s jadernými státy a Dodatečný protokol z roku 1997, který posiluje kontrolu prováděnou na základě dohod o zárukách. V této kapitole se autorka zaměřila rovněž na zárukové techniky a vybavení (str. 42 a násl.). Na str. 47 diplomantka poukazuje na nedokonalost dohod o zárukách. V poslední kapitole je zhodnocena kontrolní činnost MAAE. Za největší nedostatek v činnosti MAAE považuje diplomantka neexistenci opatření, kterými by MAAE mohla donutit státy k plnění smluvních povinností.

Pokud jde o hodnocení, práce je solidním zpracováním daného tématu. Diplomová práce má koncepci a je zřejmé, že se diplomantka na základě dostupných dokumentů podrobně seznámila s činností MAAE. Autorka se však snažila zabývat i některými otázkami smluvního práva, zejména v souvislosti se Smlouvou o nešíření jaderných zbraní z roku 1968 a v otázkách donucení. Práce je spíše popisná, diplomantka však na základě získaných poznatků vyjádřila i vlastní názory. Při zpracování byly použity zejména dokumenty MAAE a literatura českých a zahraničních autorů.

Práce splňuje požadavky kladené na diplomové práce a **doporučuji jí k ústní obhajobě.**

V Praze dne 17. ledna 2006

Doc. JUDr. Jan Ondřej, CSc.